

UKRÁN NEMZETI TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
UKRÁN NYELVI INTÉZETE
UKRAJNA OKTATÁSI ÉS TUDOMÁNYOS MINISZTERIUMA
II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁTALJAI MAGYAR FŐISKOLA

AZ UKRÁN–MAGYAR NYELVI KAPCSOLATOK MÚLTJA ÉS JELENE

Nemzetközi tudományos konferencia előadásai

(Beregszász, 2012)

Szerkesztette:
**Bárány Erzsébet,
Csernicskó István**

Ungvár
V. Pagyak Kiadója
2014

Tartalom

Előszó.....	9
NIMČUK VASYL: Magyarok Kijevben és Kijev környékén (IX sz. vége – XII. sz. eleje).....	16
ZOLTÁN ANDRÁS: Szláv-magyar etimológiák (magyar seb ¹ 'seb' és az elavult regionális seb ² 'gyorsaság').....	26
KOCSIS MIHÁLY: Hány XVI. századi ukrán egyházi kézirat van Magyarországon?	31
SJUS'KO MYCHAJLO: Ukrán–magyar interferencia a kárpátukrán állatnevekben	38
CSERNICKÓ ISTVÁN: Nyelvpolitika és nyelvi tájkép Kárpátalja mai területén történeti szempontból (1900–1944).....	48
ANTONIV OLEKSANDRA: Az ukrán nyelv moduláris tanfolyama külföldiek számára, mint egy új tankönyvtípus.....	67
BÁRÁNY ERZSÉBET: Az ukrán nyelvtudomány és az ukrán–magyar nyelvi kapcsolatok kutatása Magyarországon.....	74
BEREGSZÁSZI ANIKÓ: A magyar mint (második) idegen nyelv Kárpátalja közoktatási intézményeiben.....	82
BYČKO ZYNOVIJ: Idegen nyelvi elemek az ukrán nyelv Dnyeszter-melléki nyelvjárásaiban.....	89
GAZDAG VILMOS: A szovjet éra hatásának tükröződése a kárpátaljai magyar nyelv szókészletében	93
HUSZTI ILONA – FÁBIÁN MÁRTA: Az ukrán és angol nyelv tanításának összehasonlító elemzése beregszászi magyar iskolákban végzett kutatások alapján	109
KARMACSI ZOLTÁN: Vizuális kétnyelvűség: az új nyelvtörvény adta lehetőségek	120
KÁPRÁLY MIHÁLY: Magyar nyelvi elemek az Ungvári járás Nagyláz község lakosainak nyelvhasználatában	132
KOVAL'ČUK MYCHAJLO: Tárgyas típusú kapcsolatot kifejező összetett mondatok a „Nyagovai posztilla” c. prédikációgyűjteményben	150
KORDONEC OLEKSANDER: Bohdan Lepkij és Magyarország	159
LADÁNYI ERZSÉBET: A magyar–ukrán kulturológiai kalauz létrehozási programjához.....	169

KARMACSI ZOLTÁN

VIZUÁLIS KÉTNYELVŰSÉG: AZ ÚJ NYELVTÖRVÉNY
ADTA LEHETŐSÉGEK

Кормочі Золтан

Візуальна двомовність: можливості, надані законом «Про засади державної мовної політики»

У незалежній Україні правовий статус мов, крім Конституції України, регулюється Законом «Про мови в Українській РСР», прийнятим ще 1989 року. Таким чином, для національних меншин, у тому числі і для угорців Закарпаття, саме цей документ визначав правові можливості стосовно використання рідної мови. У дослідженні «Візуальна двомовність», проведеному співробітниками Науково-дослідного інституту ім. Антала Годинки, ми спробували показати присутність угорської мови у візуальній сфері в тих населених пунктах, де така можливість була надана Законом «Про мови в Українській РСР». У статті розкрито, яким чином використовують угорську мову у цих населених пунктах у формальній та інформативній сферах. Підсумовано можливості для використання рідної мови для угорської меншини Закарпаття, надані законом «Про засади державної мовної політики».

A független Ukrajna nyelvi jogi állapotát Ukrajna Alkotmányán túl az 1989-ben, még a Szovjetunió idején elfogadott nyelvtörvény határozta meg. Így a kisebbségi lakosok, esetünkben lásd a kárpátaljai magyarság, számára az e dokumentumban foglalt jogi lehetőségek adódtak az anyanyelvük használatát tekintve. A Hodinka Antal Intézet által végzett Látható kétnyelvűség vizsgálat a magyar nyelv vizuális térben való megjelenését próbálta meg bemutatni azokon a településeken, amelyeken az 1989-es nyelvtörvény erre lehetőséget adott. Előadásomban a kutatás eredményeire támaszkodva mutatom be a vizsgálat települések formális és informális nyelvhasználati szinterein a magyar nyelv megjelenését.

Tanulmányom végén az új, 2012-ben elfogadott nyelvtörvényben a magyar kisebbség számára rejlő lehetőségeket összegzem.

Ukrajnában a Szovjetunió széthullása után a nyelvi és nyelvhasználati jogokat alapjában Ukrajna Alkotmányának [2] 1. cikkelye, illetve Ukrajna törvénye az Ukrán SZSZK nyelveiről [1] határozta meg 2012 júliusáig. Emellett a társadalmi életet szabályozó törvények közül szinte mindegyikben, találkozhattunk/találkozhatunk a nyelvhasználatot érintő cikkellyel.

Ukrajna törvénye az Ukrán SZSZK nyelveiről (továbbiakban Nyelv-törvény) néhány cikkelyét érdemes kiemelni, hogy tisztán is lássuk, miről van szó:

2. cikkely: az ukrán az államnyelv;
4. cikkely: az orosz a népek közötti érintkezés nyelve;
5. cikkely: az állampolgárok számára szavatolt anyanyelvük és bármely más nyelv használata;

3. cikkely: A nemzeti többségű közigazgatási egységek területén lehetőséget nyújt a nemzeti nyelv használatára az ukránnal egyenrangúan és párhuzamosan az állami- és pártszervek, a vállalatok, intézmények működésében;

10. cikkely: az állami dokumentumokat, okmányokat ukrán nyelven fogadják el és teszik közzé, alsóbb szinteken is, ám itt szükség esetén más nemzetiségi nyelveken is publikálják;

17. cikkely: a szolgáltatások nyelve az ukrán vagy a felek által választott egyéb nyelv;

33. cikkely: a hivatalos tömegtájékoztatás nyelve az ukrán, illetve lehetőség szerint más ukrán nyelvek;

37. cikkely: Az intézmények, társadalmi és pártszervezetek, vállalatok stb. hivatalos el- és megnevezése ukrán nyelvű; az ukrán nyelvű felirat jobb oldalán vagy alatta szerepelhet a megnevezés más nyelvű fordítása is;

38. cikkely: Az ukrán földrajzi nevek ukrán nyelvűek. Lehetőség továbbá nemzetiségi többség nyelvén való feltüntetésük is.

Nyelvtörvény 3. cikkelye alapján elmondhatjuk — bár nyíltan ez így nem hangzik el —, hogy Kárpátalja azon településein, ahol a magyarok többséget alkotnak, vagyis meghaladják az 50%-ot, ott a magyar nyelv egyenrangúan és párhuzamosan használható az ukrán mellett. Ha a törvénycikkelyt megpróbáljuk értelmezni, akkor számos megoldás ad ún. „kiskaput”. Ukrajna összlakosságának csupán 0,3%-a magyar, vagyis országos szinten értelmezve a magyar nyelv nem használható az ukrán mellett. Ha megyei szinten vizsgáljuk meg, akkor e törvény alapján szintén nem használható a magyar nyelv, mivel Kárpátalja lakosságának csupán 12,1%-a a magát magyarnak valló személy. Ha még egy szinttel lejjebb haladunk a területi felosztások terén, akkor láthatjuk, hogy járási szinten is csupán a Beregszászi járásban (76,1%) lenne használható a magyar nyelv. A települések szintjén Kárpátalja 609 települése közül 80-ban használható lenne a magyar nyelv az államnyelv mellett. E települések közül 33 a Beregszászi járásban, 21 az Ungvári járásban, 20 a Nagyszőlősi járásban és 6 a Munkácsi járásban található. A 11 város közül egyikben sem haladja meg a magyar lakosság aránya az 50%-ot [6]. Azonban olyan településeken sem lehetne a Nyelvtörvény 3. cikkelye alapján használni a magyar nyelvet, mint Beregszász, Técső, Csap, Munkács, Ungvár, Visk, Nagyszőlős, Huszt stb.

Egy-egy kisebbségi nyelv szempontjából lényeges, hogy megjelenik-e a szimbolikus térben: láthatóvá válik-e a feliratokon, hirdeteményeken, reklámtáblákon, a közterületeken [3]. Ezzel a kérdéskörrel szoros kapcsolatban áll a nyelvek hasznossága is: „érdemesnek”, „kifizetődőnek” tartják-e a közösség tagjai, hogy kisebbségi nyelven is hirdessék szolgáltatásaikat, hogy megfogalmazzák a nyilvánosságnak szóló közleményeiket.

A szimbolikus térben láthatóvá váló nyelvhasználatot manapság a nyelvi tájkép fogalom alatt szokták emlegetni, amely fogalmat a mai nemzetközi kutatások tágran értelmezik, így a különféle vizuális nyelvhasználati módokat értik alatta [7]. 2011 és 2012 folyamán a Hodinka Antal Intézet munkatársai a Bethlen Gábor Alap támogatásával Látható és működő kétnyelvűség? című kutatást végzett Kárpátalja Beregszászi, Ungvári, Nagyszőlősi és Munkácsi járásának legalább 50%-ában magyarok lakta településein, ahol digitális fotók segítségével felmérte az egyes települések nyelvi tájképét, dokumentálta a magyar nyelv megjelenését (vagy éppen hiányát) az egyes helységek szimbolikus terében. A munkámban ezen vizsgálat eredményeit mutatom be és szemléltetem az elkészített képek segítségével.

Települések névtáblái

A települések névtábláinak három típusa figyelhető meg a települések határaiban: a hivatalos szervek (pl. állami közútkezelő cég, vagy helyi önkormányzat által lakott területet jelölő, fehér alapú névtábla) által kihelyezett névtábla, politikai/kulturális szervezet által kihelyezett, illetve a település önkormányzata által kihelyezett név- és üdvözlőtábla.

Elsőként nézzük meg a hivatalos szervek által kihelyezett névtáblákat.

A vizsgálatban szereplő települések esetében a hivatalos szervek által kihelyezett névtáblák két nyelven vannak kihelyezve, de előfordul az is a kisebb, főútvonalaktól félreeső települések esetében, hogy hiányoznak (pl.: Hetyen, Halábor, Aklihegy, Karácsfalva, Csepe, Forgolány, Tiszaújfalu stb.). A kétnyelvű település-névtáblák esetében találkozhatunk olyanokkal, amelyek mind ukrán, mind pedig magyar nyelven megfelelően vannak feltüntetve, azaz mind az ukrán hivatalos név, mind pedig a (történelmi) magyar név a közösség által ismert és használt formában van feltüntetve. Ilyen települések például Zápszony, Kaszony, Dercen, Nagydobrony stb. Azonban olyan névtáblák is vannak, amelyeknél a magyar nyelvű településnév nem a magyar közösség által használt alaknak megfelelően van feltüntetve, hanem az ukrán név transliterációja figyelhető meg. Ilyen például Gát (traszliterációja a GAT), Gút (GUT), Tiszabökény (TYSOBYKEN), Péterfalva (PYITERFOLVO). Sokkal szembetűnőbb például Nagymuzsaly esetében az eltérés, ahol az

ukrán névből transliterált elnevezés, a MUZHIYEVO került a névtáblára. Ezt sérelmezve a helyiek saját kezükbe vették a magyar név feltüntetését, s fehér festékkel lefestve a MUZHIYEVO feliratot, festékszóróval a magyar NAGYMUZSALYt írták fel. Ezt az ukrán szélsőjobb politikai szervezetek vandalizmusként tüntetik fel.

1. kép Nagymuzsaly névtáblája

A transliterációs település névtáblák a nemzetközi teherszállítmányozási fő kereskedelmi útvonalak mentén figyelhetők meg. A transliterációs megoldás tulajdonképpen a nemzetközi autós térképeken történő névjelölés-mintát követi, s semmiképpen nem a települések névhagyományait. Megoldásként itt három(nyelvű) névtábla elhelyezés jelent(het)né a megoldást a felmerülő problémára.

Bótrágy esetében az ukrán elnevezés többféleképpen él a köztudatban és a hivatalos szférában is. A falu szélén található közúti információs táblán a település neve ukránul БОВТРАДЬ, míg a vasúti megállóban és a községháza munkarendjének tájékoztatójában БАТРАДЬ-ként szerepel. A hivatalosan elfogadott ukrán nyelvű névváltozat ez utóbbi [6: 92, 103]. Hasonló a helyzet Szernye esetében, amikor a közúti táblán СЕРНІК-ként szerepel a település ukrán neve, míg a vasúti megállóban ПІВНЕ-ként.

2. kép Szernye vasúti megállójának táblája

3. kép Szernye településnévtáblája

Tiszabökény esetében a lakott területet jelölő hivatalos szervek által kihelyezett névtábla ukrán településneve ТИСОБИКЕНЬ-ként azonosítja a települést, míg a társadalmi szervezet által kihelyezett üdvözlőtáblán az ukrán neve ТИСОБЕКЕНЬ. A hivatalosan elfogadott névforma a ТИСОБИКЕНЬ [6: 101].

4. kép Tiszabökény hivatalos közúti névtáblája

5. kép Tiszabökény kulturális névtáblája

Tiszaújlak esetében, ha a településre Beregszász felől érkezünk, akkor a település magyar neve az ukránból visszatranszliterált VILOK, míg Nagyszőlős felől érkezve a magyar településnév a TISZAÚJLAK.

Előfordulnak olyan települések is (pl. Batár, Csongor, Izsnyéte, Tiszaújhely, Salánk), ahol csak ukránul, és olyanok is (pl. Nevetlenfalu), ahol csak magyarul kerülnek ki a települések lakott területet jelentő névtáblái.

6. kép Tiszaujhely ukrán nyelvű névtáblája

7. kép Nevetienfalu magyar nyelvű névtáblája

A vasúti megállóknban a település névtáblái csak ukránul vannak kihelyezve. Azonban sokszor az egynyelvű tájékoztatás sem nyújt egyértelmű segítséget még az ukrán anyanyelvűeknek sem, mint például a nagybaktai vasúti megállóban, ahol a település neve hibásan van feltüntetve, hiszen a ВЕЛИКА БАКТА helyett a ВЕЛИКА БАХТА felirat került a táblára. A buszmegálló esetében is a vasúti megállókéhoz hasonló a helyzet, hiszen például. Csepében, Izsnyétén, Szalókán csak ukránul van kiírva a megállóra a település neve, azonban Szalókán az egyik buszmegállóban magyarul is fel van tüntetve. Viszont nagyon sok, egykori buszmegálló építményéről hiányoznak a település nevei.

Az utóbbi években a kárpátaljai magyarság két érdekképviseleti kulturális szervezete, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (továbbiakban KMKSZ) és az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (továbbiakban UMDSZ) pályázati támogatással sablonszerű településnév- és üdvözlőtáblákat helyezett el a kárpátaljai magyar lakta falvak határában. Mindkét név- és üdvözlőtáblának jellemzője, hogy két nyelven fel van tüntetve a település neve, illetve az üdvözlő szöveg, továbbá megtalálható rajta a település címere is. A szövegek elhelyezése az Ukrajnai törvényeknek megfelelően, elsőként az ukrán szöveg, majd utána/alatta a magyar nyelvű szöveg lett feltüntetve a táblákon.

E táblák kihelyezése az ukrán politikai helyzetre jellemző területi megosztottságnak megfelelően mintegy megjelöli és felosztja a magyalakta falvakat, jelezvén, hogy ez a falu KMKSZ vagy UMDSZ támogatottságot élvez. Azonban akad olyan település is, mint például Nagydobrony, Csongor, Izsnyéte, ahol mindkét szervezet kihelyezte névtábláját.

8. és 9. kép Nagydobrony KMKSZ és UMDSZ által kihelyezett kulturális névtáblája

A település-névtáblák harmadik típusa önkormányzat által kihelyezett név- és üdvözlőtáblák. Ezen névtáblák esetében is jellemzően két nyelven jelenik meg a település neve és az üdvözlőszöveg. Ilyen névtáblája van Badalónak, Tiszaújlaknak, Csetfálvának, Dédának, Salánknak, Gátnak, Oroszinak, Nagymuzsalyinak, Várinak, Halábornak stb. Asztély üdvözlőtábláját csak magyar nyelven helyezte ki, Nagybakta viszont csak ukránul üdvözli a településre érkezőket. Igaz, ennek hátoldalára felkerül egy magyar nyelvű *Viszontlátásra* is.

A helyi önkormányzatok által kihelyezett név- és üdvözlőtáblákon néhány település esetében, mint például Bene, Mezőgecse, Beregszász, Tiszakeresztúr, Csongor stb. megjelent az ősi magyar rovásírásos településnév is. Ezt a tevékenységet egy helyi öntevékeny civil kör támogatja és viszi véghez.

Utca- és térnevek

A látható kétnyelvűség minden településen megjelenő formája az utca- és térnevek. A magyarlakta települések az utcanév-táblák tekintetben viszonylag jól ellátottak, azonban néhány településen vannak olyan utcák, amely esetében hiányzik, vagy csak annyira rossz állapotban van, hogy alig vagy egyáltalán nem olvasható.

A legtöbb esetben az utca és térneveket mindkét nyelven feltüntetik a településeken, jellemzően az ukrán törvényi kereteknek megfelelő elhelyezési formában: felül az ukrán neve, alul a magyar neve az utcának, térnek. Azonban előfordulnak települések, ahol a magyar neve kerül az ukrán fölé.

Az egynyelvű utcanév-ismertetés jellemzően ukrán vagy orosz nyelven történik, míg csak magyar nyelvű utcanév-táblával jelen kutatásban csak ritkán találkozunk. Az orosz nyelvű utcanév-táblák a volt Szovjetunió idejében kerültek kihelyezésre.

A két nyelven kihelyezett utcanév-táblák esetében a magyarról ukránra történő fordítás kétféleképpen történhet:

1. a magyar elnevezést transliterálják ukrán nyelvre: Bátyú településen a *Vasút utca* elnevezést *вул. Вашут*-ként fordítják le ukrán nyelvre;
2. a magyar elnevezést értelemszerűen fordítják le: Borzsova településen a *Vasút utca* ukrán fordítása *вул. Залізнична*.

10. kép A vasút utca névtáblája Bátyúban

11. kép A Vasút utca névtáblája Borzsován

A fordítások esetében az ukrán utcanév nem minden esetben azonos a magyar utcanévvel. Beregújfaluban például a *II. Rákóczi Ferenc utca* esetében az ukrán fordításnál elmarad a római kettes. Ennél sokkal nagyobb a különbség Gát településen, ahol az *Óvoda utcá*-t *вул. Дитяча*-ként fordítják le, vagyis *Óvoda utcá*-ból *Gyermek utca* lesz.

12. kép Az Óvoda utca (?) névtáblája Gáton

Közigazgatási intézmények névtáblái és közigazgatási tájékoztatások

Az önálló közigazgatási státusszal rendelkező települések mindegyikében vannak közigazgatási intézmények, amelyek közé sorolhatjuk a községházát, oktatási intézményeket (óvoda és iskola), családorvosi rendelőt, postát, könyvtárat, kultúrházat stb.

Az önálló közigazgatási státusszal rendelkező településeken lévő községházák névtáblái a Beregszászi, Ungvári és Nagyszőlősi járásokban két nyelven, ukránul és magyarul is fel vannak tüntetve. Azonban a Munkácsi járás településein többnyire csak ukránul olvashatjuk a községi tanácsok névtábláit. Hasonló a helyzet a településeken található egészségügyi intézmények névtáblái tekintetében is. Az oktatási intézmények tekintetében azonban a kétnyelvű névtáblák mellett már számos helyen találkozhatunk csak ukrán nyelven kihelyezett névtáblákkal. A községházakon elhelyezett névtábláknál azonban ki kell emelni a Nagyszőlősi járást, hiszen a magyar nyelvű névtáblákon sok esetben találkozhatunk tükörfordításokkal, vagy transliterációs átírással, mint például Tiszaújlak esetében. A korábbi VILOKI KÖZSÉGI TANÁCS helyére már TISZAÚJLAKI KÖZSÉGI TANÁCS került kiírásra az új táblán, azonban még mindig VINOHRAGYIVI JÁRÁS és KÁRPÁTON-TÚLI TEÜLET van feltüntetve a nagyobb területi egységek magyar megjelölésénél. Bár a megye ezen megnevezése az Ungvári és Munkácsi járásokban is előfordul.

13. kép A Tiszaújlaki Községi Tanács névtáblája

A közigazgatási intézmények által nyújtott lakossági és egyéb tájékoztatások esetében különbséget kell tenni helyi, járási és megyei szintű tájékoztatások között. A helyi szintű közigazgatási intézményi tájékoztatások, amelyeket a polgármesteri hivatal nyújt, a legtöbb esetben magyar és ukrán nyelven vannak kihelyezve, s ebben az esetben a nyelvek sorrendje is változó: hol az ukrán van elől, hol pedig a magyar. Azonbar

vannak olyan községházak, ahol csak ukrán nyelven kihelyezett hivatalos tájékoztatók olvashatók, mint például Gecsében, Haranglábbon vagy Somban. A járási közigazgatási intézmények tájékoztatói (pl. fogadóórák, rendeletek, információk közlése stb.) a magyar lakta településeken is csak ukrán nyelven kerülnek a hirdetőtáblára. Hasonló a helyzet a megyei szintű tájékoztatásokkal is.

14. kép Helyi önkormányzati hirdetés

15. kép Járási szintű hirdetés

16. kép Megyei szintű hirdetés

Szintén a hivatalos intézményi tájékoztatásnál kell szót ejtenünk a hivatalok által kihelyezett figyelmeztető és tiltó táblákról, amelyek legtöbbször csak ukránul kerül kihelyezésre, mint például a magasfeszültségű vezeték balesetveszélyére felszólító figyelmeztető tábla, vagy a vasútállomásokon kihelyezett vasút menti óvatosságra intő tábla. Ez utóbbi tábla Borzsova településen magyar nyelven is fel van tüntetve, igaz, ez

„helyileg legyártott”, s nem pedig általános vasúti cég által gyártott tábla, mint a többi.

A könyvtárak esetében (már ahol van és működik) sok helyütt mindkét nyelven fel van tüntetve a az intézmény neve. Kivétel ez alól a csomai és haranglábi könyvtár, ahol az intézmény névtáblája és munkarendje csak ukránul olvasható. Hasonló a helyzet a kultúrházakkal is.

Nemzeti szimbólumok a szimbolikus térben

A magyar nemzeti szimbólumok (zászló, címer, esetleg himnusz szövege stb.) a legtöbb település közintézményein, közintézményeiben az ukrán mellett megtalálhatók. Azonban a nemzeti színeket — magyar esetében a piros-fehér-zöld trikolor, míg az ukrán esetében a kék-sárga bikolor — sok esetben nemcsak a nemzeti szimbólumoknál figyelhetjük meg. Különösen igaz ez az ukrán nemzeti színekre. A legtöbb közintézmény névtáblája kék alapon sárga betűkkel hirdeti az információt. Hasonló helyzet figyelhető meg az állami rendvédő szervek intézményein csupán információnyilvánítás, vagy felhívás gyanánt kihelyezett tábláinál, ahol szintén a kék-sárga színek dominálnak.

17. kép Nagydobronyi Községi Tanács

18. kép A szernyei főkönyvtár névtáblája

A nemzeti színek felhasználása a hétköznapokban ritkábban figyelhető meg. Főként reklámtáblák, cégtáblák esetében használják háttérként, mintegy jelezve a felirat nyelvzetét.

19. kép A Tourinfo jánosi irodájának reklámtáblája

Zárszó helyett

2012. július 3-án az ukrán parlament új nyelvtörvényt (*Ukrajna törvénye az állami nyelvpolitika alapjairól*) fogadott el, melynek értelmében a kisebbségi nyelvek, köztük a magyar is, az államnyelv (jelen esetben az ukrán) mellett, vele párhuzamosan használható lesz azokon a közigazgatási egységeken belül, ahol egy-egy nyelv beszélői elérik a 10%-os arányt, a kisebbségi nyelv regionális nyelvi státust nyerhet. Vagyis használható lesz például az államigazgatásban, az önkormányzatok munkájában, a bírósági eljárásokban, a nyilvános közéletben, az oktatásban stb.

Ha az új nyelvtörvényt vesszük alapul, akkor a Kárpátalja 609 településéből a 124 magyarok által lakott településből 106-ban lenne használható a magyar nyelv, mint regionális hivatalos nyelv. Ha a nemzetiségi arányokat a járások szintjén venné a törvény figyelembe, akkor a Nagyszőlősi, Beregszászi, Ungvári és Munkácsi járások településein lehetne használni a magyar nyelvet.

Azonban a helyzet korántsem ennyire egyszerű, hiszen számos tényező befolyásolhatja, hogy a törvényből mi fog megvalósulni a gyakorlatban.

Felhasznált irodalom

1. Закон Української Радянської Соціалістичної Республіки про мови в Українській РСР від 28.10.1989 р. № 8312-XI. Відомості Верховної Ради УРСР від 09.11.1989 р., № 45, ст. 631.
2. Конституція (Основний Закон) України. Відомості Верховної Ради України. 1996. №30. ст. 141.
3. Beregszászi Anikó, „Csata” a szimbolikus térért, avagy a látható/láthatatlan anyanyelv. In: Beregszászi Anikó és Papp Richárd (szerk.) Kárpátalja. Társadalomtudományi tanulmányok. MTA Etnikai-nemzeti Kisebbségkutató Intézet – II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Budapest–Beregszász. 2005. 158–163.
4. Látható és működő kétnyelvűség? a magyar nyelv hivatalos/hivatali használata a kárpátaljai beregszászi járásban elméletben és a gyakorlatban, pályázati beszámoló, kézirat.
5. Látható és működő kétnyelvűség? A magyar nyelv hivatalos/hivatali használata a Nagyszőlősi, Munkácsi és Ungvári járásokban elméletben és a gyakorlatban, pályázati beszámoló, kézirat.
6. Molnár József – Molnár D. István, Kárpátalja népessége és magyarsága a népszámlálási és népmozgalmi adatok tükrében. Beregszász: KMPSZ Tankönyv- és Taneszköztanácsa. 2005.
7. Shohamy, Elana & Durk Gorter (eds.) Linguistic Landscape: Expanding the Scenery. London: Routledge. 2009.